

§ 21**Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027**

HÄ 2024/181

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till underlag för budget 2025 med inriktning för 2026 och 2027 med tillhörande bilaga.
2. Nämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden har i underlaget redovisat en övergripande och sammanfattande analys av verksamhetens utveckling de kommande åren. Underlaget beskriver trender, utvecklingstendenser, lagförslag, strukturella frågor och demografiska förändringar, effekterna av dessa samt eventuella åtgärder.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Andrea Törnестam m.fl. (S) och Maria Ljuslin (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Johan Nilsson m.fl. (M), Inger Swahn (L) och Henrik Falk (C) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Tjänstgörande ersättare Henrik Åkerlund (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M), Inger Swahn (L) och Henrik Falk (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att delvis godkänna förvaltningens förslag,

Att därutöver anföra

Förvaltningen har gjort en god analys av nämndens lägesbild och utmaningar framöver. Vi anser dock att det finns både utmaningar som saknas, och utmaningar som är beskrivna men som behöver prissättas för att ge en korrekt bild av nämndens behov under planperioden.

Trygghet

Det behöver genomföras konkreta trygghetsskapande insatser i Hägersten-Älvsjö. Sedan den rödgröna majoriteten minskade ner på antalet ordningsvakter har våra stadsdelar blivit lidande. I områden som Fruängen, Västertorp, Liljeholmen och Älvsjö centrum har ordningsstörningarna enligt närboende och företagare ökat. Det främjande arbetet med barn- och ungdomar behöver stärkas. Trygghetsinvesteringar får inte tappa fart utan behöver fortgå. Att de centrala pengar som bekostat ordningsvakter under 2023 nycklats ut till stadsdelsnämnderna för trygghetsarbete har visat sig vara en bluff från finans- och socialborgarrådets sida.

Vi anser att

- Ordningsvakterna ska återgå till det antal som gällde 2022 och helst öka i antal.
- Väktare ska anlitas i större utsträckning runt lokala centrum och kollektivtrafik.
- Fler föreningsaktiviteter ska genomföras i samarbete med stadsdelsförvaltningen, t.ex. öppna idrottshallar på kvällar och helger, nattvandring och aktiviteter i samband med skollov.
- Fler fältassistenter ska rekryteras.
- Samtliga av stadsdelsförvaltningens fritidsgårdar/mötesplatser ska ha utökade öppettider och erbjuda öppet varje fredags- och lördagskväll.
- Förvaltningen ska förstärka sitt arbete med att tillskapa ytor för spontanidrott samt att bygga bort andra otrygga platser, gärna genom att mer aktivt söka trygghetsmedel.

Ekonomi och välfärd

Stadsdelsnämnden gick in i 2024 med en driftsekonomi större än budget. Utfallet 2023 visade att 40 mnkr av fonderade (sparade) medel behövde ianspråkta. Nämndens driftsekonomi stod alltså på minus redan den 1 januari 2024. För att mätta mun efter matsäck behöver anpassningar göras i verksamheterna. Samtidigt är kostnadsökningarna sannolikt större än budgetökningen. Vi vill säkerställa så att verksamheterna inte behöver göra besparingar som direkt går ut över barn och äldre inom förskola respektive

äldreomsorg.

Individ- och familjeomsorgen har redovisat ett underskott i många år och förvaltningen redogör för problem på området, men nämner inte om det behövs tillskott i budget. Konsekvensen om nuvarande situation och utveckling fortgår är att övriga verksamheter kommer behöva spara för att nämnden ska kunna uppfylla lagstadgade insatser.

Vi anser att

- Förvaltningen ska säkerställa att förskola och äldreomsorg inte utsätts för några besparingar annat än sådana relaterade till prestationsförändringar (fler/färre brukare) men att dessa kärnverksamheter ska hållas fria från besparingsbeting på grund av övriga kostnadsökningar eller att andra verksamheter genererar underskott.
- Förvaltningen ska arbeta än mer aktivt med försörjningsstöd och felaktiga utbetalningar.
- Kostnader för ökade placeringar bland annat beroende på gängkriminalitet och liknande ska preciseras och lyftas fram i flerårsunderlaget.
- Politiska satsningar såsom parkskötsel i egen regi ska hållas tillbaka om de beräknas ianspråkta budgetmedel som annars skulle gå till kärnverksamheterna.
- Förvaltningen ska presentera en långsiktig plan för förskolorna där eventuell anpassning utifrån det minskade barnantalet säkerställer att inga barn behöver brytas upp från sin redan inskolade miljö på nuvarande förskola.

Äldreomsorg

Andelen äldre beräknas att öka inom Hägersten-Älvsjö under de kommande tre åren. Störst är ökningen bland äldre i åldern 80–89 år. Stadsdelsnämndens fokus bör vara att främja en god hälsa och ett gott socialt liv hos äldre, samtidigt som de egna kostnaderna för bland annat hemtjänst kan skjutas framåt i tid eller hållas nere. Aktiviteter för äldre, högkvalitativa boenden och en god kommunal service är därför viktigt och kommer i längden att gynna stadsdelsnämndens ekonomi på området.

Vi anser att

- Bidragen till stadsdelsnämndens pensionärsföreningar ska under planperioden återställas (höjas) till 2023 års nivå, då pensionärsföreningarnas arbete främjar ett aktivt och socialt liv för äldre.
- Förvaltningen ska driva ett aktivt arbete om att fler seniorlägenheter, gärna i privat regi och i bostadsrättsform, tillförs Hägersten-Älvsjö för att äldre ska kunna bo kvar i sitt eget hem så länge som möjligt.

- Förvaltningen ska utreda möjligheten att utöka sitt stöd till äldre genom fixartjänsten, t.ex. med snöskottning.

Stadsmiljö och grönområden

Hägersten-Älvsjö är, precis som hela Stockholm, under stor utbyggnad. Trots att vårt stadsdelsnämndsområde har flera industriområden på attraktiv mark som kan omvandlas till bostadsområden, är våra grönområden hotade. Kastanjeparken och Branterna i Mälärhöjden samt Herrängsskogen i Herrängen är exempel på detta, liksom våra villa-, småhus- och trädgårdsstäder som av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet gärna används för förtätning i integrationshänseende.

Vår stadsdel har flera fina parker, ett naturreservat och möjlighet till bad i tre insjöar. Vi anser att stadsdelen ska påskynda arbetet att anlägga fler badbryggor och/eller badplatser. Även stadsdelens mindre parker behöver ökad skötsel och omvårdnad. Fler stadsodlingar ska uppmuntras då våra stadsdelsområden har goda förutsättningar att präglas av grönska.

Vi anser att

- Stadsdelsnämnden ska uttala att Herrängsskogen och Branterna i Mälärhöjden helt ska undantas från exploatering och att byggnation invid Kastanjeparken starkt ska begränsas.
- Förvaltningen ska utarbeta en plan för att skyndsamt kunna etablera fler badbryggor i Hägersten-Älvsjö samt verka för att Långsjöbadets strand kan utökas.
- Förvaltningen ska säkerställa att parkskötseln ökar i frekvens och kvalitet, även i stadsdelens mindre parker.
- Förvaltningen ska verka för, eller vara behjälplig vid fler initiativ kring, stadsodling och 'urban gardens'".

Ersätтарыttrande

Lolita Lovén Johnsen (KD) instämde med sitt ersätтарыttrande i förslaget till beslut och reservation från (M), (L) och (C).

Reservation

Tjänstgörande ersättare Henrik Åkerlund (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Sverigedemokraterna yrkar på att avslå förvaltningens förslag till beslut.

2. Att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till förvaltningen med ett underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget 2024.

3. Därutöver vill vi anföra följande:

En budget som sträcker sig över tre år, har inkommit till Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd. Sverigedemokraterna ser att det delvis finns goda intentioner i majoritetens föreslagna budget. Vi ser samtidigt med oro att det fortfarande råder en gällande problematik exempelvis inom kärnverksamheterna beträffande förskoleverksamheten som påvisar fortsatta problem med brist på personal samt personal med avsaknad av utbildning och att individ- och familjeomsorgen har fortsatta problem med kraftiga underskott. Vår förhoppning är att förvaltningen kan möjliggöra för att komma till rätta med aktuella problem.

Sverigedemokraterna har i sin skuggbudget för 2024 redogjort för våra visioner, mål och inriktningar. För att genomföra önskar vi att förvaltningen återkommer till nämnden med ett omarbetat underlag för budget."

Särskilt uttalande

Henrik Falk (C) anmälde ett särskilt uttalande.

"Centerpartiets vision för Stockholm är en grön, modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och företagare.

Stockholm har stora utmaningar. Efter att länge ha varit en ledstjärna i klimatarbetet, riskerar Stockholm att tappa fart i klimatomställningen. Utanförskapet på vissa platser är stort, kriminaliteten växer och Stockholm och Sverige befinner sig i en eskalerande våldsspiral orsakad av kriminella nätverk. Gängen måste bort från Stockholms gator. Det är svårt att hitta bostad, det är brist på både förskollärare och förskoleplatser och vi kämpar med att hinna bygga skolor i den takt vi behöver. Stockholms skolor är dessutom hårt pressade av en stram ekonomi vilket fått stora konsekvenser. Planbristen försvårar för barn och ungdomar att idrotta och få en meningsfull fritid. Dessa utmaningar ser vi även lokalt. Stockholm utgörs av lokalsamhällen. Vi måste värna dessa och skapa stadsdelar med egna identiteter, levande centrum och kvarter.

Centerpartiet tror på alla människors förmåga att själva forma sin egen framtid. Det viktigaste är inte varifrån du kommer, utan var du är på väg. Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för ett Stockholm som håller ihop. Det är vår politik som ger de bästa förutsättningarna att göra Stockholm bättre, mer öppet, företagsamt, grönt, tryggt och innovativt. I Centerpartiets budgetreservation för 2024 återfinns därför följande inriktningsmål:

- En öppen, trygg och attraktiv storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad
- En innovativ stad med ansvarsfull och hållbar ekonomi

I Centerpartiets budgetreservation satsar vi mer på föreningsliv och ideella krafter och vi satsar mer på trygga fritidsgårdar med hög kvalitet. Centerpartiet satsar också mer än majoriteten på fler och tidigare insatser från socialtjänsten och mer pengar till en generösare biståndsbedömning i äldreomsorgen. Viktiga satsningar som hade gjort skillnad. I övrigt hänvisar vi till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige för vilka prioriteringar som bör ligga till grund för planeringen för perioden 2025–2027."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2024/181-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Underlag för budget 2025 med inriktning 2026-2027
- HÄ 2024/181-1 Bilaga - Klimatinvesteringar 2025-2027

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan Georg, Nilsson	2024-04-25
Sara Margareta, Grolander	2024-04-25